

"Les 35 hores seran el gran debat polític"

El parlament francès ha aprovat fa pocs dies la llei de les 35 hores de treball, que s'aplicarà a partir de l'any 2000. A Catalunya, govern autonòmic, patronal i sindicats han signat un pacte per l'ocupació. El conseller de Treball, Ignasi Farreres, parla de tot això.

JORDI PLAY

Europa, els governs europeus, s'han començat a prendre seriosament el problema de l'ocupació, sobretot tot a partir de la victòria electoral de Lionel Jospin a França, ara fa un any. Però a Catalunya ja feia temps que es negociava...

—És veritat, és veritat, però també és veritat que se'n parla més des que Jospin ha guanyat... Jospin guanya contra pronòstic. Ell es pensava que no guanyaria, i va fer un programa maximalista. Però va guanyar i ara l'ha de complir. El primer que fa és forçar la Unió Europea a fer una cimera extraordinària a Luxemburg per tractar de l'ocupació —per poder tirar endavant les mesures necessàries a nivell europeu— a canvi de comprometre's a ratificar l'euro.

—Aquesta cimera també va significar un abans i un després...

—Fins ara, els governs han estat molt gelosos amb les qüestions laborals. Però en aquest moment, entre el govern francès, que llança les seves propostes de la jornada laboral de 35 hores, amb tota la reacció social que genera, i la cimera de Luxemburg, que arriba a unes consideracions globals (una sèrie de recomanacions, uns 60 o 70 punts, alguns són més espectaculars i altres menys)... doncs tot plegat fa que el problema de l'ocupació passi a primera línia.

—Des d'aquí sempre s'ha seguit molt el que passa a França en qüestions laborals...

—Sempre, el que passa a França en el terreny laboral ha marcat molt la pauta dels sindicats espanyols i per tant el debat social i moltes de les actuacions en política laboral del govern socialista eren inspirades en les del govern francès. Però molts temes, aquí, a Catalunya, ja es consideraven fa temps.

—Què passarà amb les 35 hores?

—Aquí vivim la pressió, l'impacte del model francès... perquè inicialment els sindicats espanyols no es plantejaven com a prioritari les 35 hores, però a poc a poc l'han anat assumint com a objectiu estel·lar. Per tant, la proposta de les 35 hores serà el gran debat polític, una de les banderes importants del Partit Socialista en les properes eleccions generals. L'Almunia ja se n'ha mostrat partidari, tot i que va dir que no s'havia d'imposar per llei, sinó per pacte. Aquesta mateixa tesi és la que molts hem defensat des del primer

"La proposta de les 35 hores serà una de les banderes importants del Partit Socialista en les properes eleccions generals."

moment, i és la dels sindicats italians...

—El 13 de maig es va signar el Pacte per l'Ocupació a Catalunya entre els sindicats i les patronals majoritàries i el govern de la Generalitat. Què representa?

—Després de la signatura del pacte, Pepe Álvarez, el secretari general d'UGT, el va definir com un pacte històric i molt important. I va afegir que era el pacte més important que havia signat des que és el màxim responsable del sindicat. En Cosculluela, secretari general de Comissions Obreres, va subscriure les paraules d'Álvarez. Jo hi afegeixo que en els deu anys que sóc conseller de Treball, aquest és el pacte més important que ha tancat la Conselleria de Treball amb els agents socials. També he de dir que ha estat el més difícil.

És molt positiu perquè l'acord té gruix, quantitatiu i qualitatiu, això ho vull destacar, ja que es creen nous organismes de participació social per gestionar i orientar les mesures que s'aplicaran Catalunya. Es creen organismes on intervenen els municipis. També es crearà el Consell General de la Formació Professional, que és un organisme que articularà la formació professional, la reglada —aquella que es fa amb alumnes en edat escolar—, la contínua i l'ocupacional. Tot això suposa un model que perdura, no només unes quantitats concretes d'inversió. És un model qualitatiu.

És un model en què participaran també les patronals i sindicats locals, els ajuntaments, si és en l'àmbit local; el consell comarcal, si és en un àmbit més ampli... Per primera vegada a Catalunya els consells comarcals tindran un joc institucional en l'orientació de les mesures polítiques actives...

—Una de les crítiques al pacte que han fet alguns sindicats més petits, també la UGT, és que no s'ha fixat cap taxa que marqui uns objectius de creació d'ocupació?

—Crec que és un argument per posar pals a les rodes del pacte. Ja s'ho faran. Si diuen que no quantifica els objectius de creació d'ocupació —és a dir, com allò que va fer el senyor Felipe González l'any 82, amb els 800.000 llocs de treball—, doncs no, no ho diu. Penso que un govern seriós, i un pacte seriós, no pot quantificar els llocs de treball que crearà, perquè no ho podem saber pas. Com et pots comprometre seriosament davant dels ciutadans, si no els vols aixecar la camisa? O sigui, jo puc, com a administració, dir: faré cur-

"En els deu anys que sóc conseller de Treball, aquest pacte [el Pacte per l'Ocupació] és el més important que ha tancat la conselleria amb els agents socials. També he de dir que ha estat el més difícil."

sos per a 200.000 aturats, posaré un tutelatge per a aturats joves que hagin passat més de dotze mesos a l'atur, o més de sis mesos els adults, etc. Jo puc crear les condicions propícies perquè és creïn els llocs de treball, però no em puc comprometre a dir que d'això en sortiran tants milers de llocs de treball.

—Les veus crítiques amb el pacte diuen que la inversió prevista pel primer any del pacte és, de fet, una redistribució de la ja prevista, i que els diners destinats a la formació, com que estan finançats en gran part per fons de la Unió Europea, s'aniran reduint, ja que les prioritats inversores de la UE es desviaran cap als països de l'Europa de l'Est i els nous països que han d'entrar a la Unió. Els propers pressupostos tindran en compte aquesta reducció dels fons europeus?

—El pacte és per tres anys. Nosaltres ens hem compromès a assignar determinades quantitats per a línies d'actuació concretes. Per al 1998 ja hem posat partides que figuren en els pressupostos aprovats en el Parlament de Catalunya el mes de novembre-desembre de l'any passat. Per tant, aquest any està clar. Però en aquest pacte que hem fet ens comprometem a aportar unes quantitats també per als anys 1999 i 2000.

Però vam ser previsors abans. Amb la perspectiva de les negociacions que teníem en marxa —i això ho vull agrair al conseller Mas— vaig fer posar una clàusula en els pressupostos en què s'autoritzava l'Institut Català de Finances a endeutar-se en 25.000 milions per a finançar inversions per a les empreses que gene-

ressin llocs de treball, condicionat a si es produïa un pacte per a l'ocupació.

—La patronal Foment del Treball no va signar el preàmbul del pacte, que diu que el creixement econòmic no es suficient per a crear ocupació. Això pot provocar una desmotivació dels empresaris a l'hora d'aplicar el pacte?

—Segur que no, perquè un pacte... això és com una llei, hi ha una exposició de motius i hi ha una part normativa. La part executiva, la part creativa, són els acords concrets que es prenen. L'altra és la filosofia inspiradora. Les exposicions de motius són normalment un lloc on poden trobar-se menys les parts que tenen unes posicions ideològiques diferents davant de les diferències ideològiques.

—Això de Foment és una posició estètica, més que no pas real?

—Exacte, és més estètica. La qüestió més important és la consciència de la necessitat de prendre unes mesures... Allò important és l'acord al qual s'arriba.

—*Un altre dels punts criticats és que no s'hagi acordat la reducció del temps de treball. En el pacte hi ha una mena d'acord perquè sindicats i patronal en parlin...*

—Exacte, que durant un mes en parlin i intentin posar-se d'acord...

—... i al cap d'un mes, vostè què farà?

—Jo, d'aquí a un mes el que faré és escoltar si s'han posat d'acord. I si s'han posat d'acord els diré "sou molt macos" i si no s'han posat d'acord els diré també "sou macos, però no us heu posat d'acord". Llavors em comprometo a convocar una reunió del Consell de Treball de Catalunya en la qual hi seran presents els sindicats, la patronal i l'administració catalana, i em comprometo que en aquesta reunió posarem damunt la taula un projecte de decret —perquè ho considerarem conjuntament—, un projecte de llei redactat per nosaltres, ja que "vosaltres, en un principi, no us heu posat d'acord". Jo, abans de fer el projecte de llei, com a conseller, lògicament hauré escoltat una part i l'altra i llavors presentaré un esborrany i el sotmetré a la seva consideració.

—*Veu sindicats i patronal capaçs de posar-se d'acord abans de convocar el Consell de Treball?*

—Jo haig de donar un marge de confiança perquè arribin a un acord, però penso que en aquest moment serà difícil, perquè fa temps ja van estar a punt de tancar-lo i al final no van posar-se d'acord.

—*No li sembla que el govern espanyol es va equivocar inicialment quan va treure importància a la cimera de Luxemburg...?*

—Jo crec que després de la cimera va vendre malament el que havia aconseguit a Luxemburg. Ho va explicar molt malament i, d'entrada, va donar la imatge que estava en contra de compromisos per lluitar contra l'atur. A Luxemburg, van prendre l'acord de dir: escolti, entre molts altres acords, els governs de quinze països, es comprometen a fer abans de cinc anys, o com a màxim als cinc anys, alguna acció d'inserció. Inserció vol dir alguna acció per aconseguir la inserció en el mercat de treball d'un 20% dels aturats de llarga durada. En el cas espanyol, el compromís és d'arribar a fer una acció sobre un milió de persones. El 20% d'un milió de persones és enormement superior al 20% de 14.000 persones, que són els aturats de llarga durada d'Holanda. El govern espanyol volia aconseguir que aquesta norma, per als països que tenen una elevada taxa d'atur, pogués durar més de cinc anys, sense precisar quants. Més temps, sis o set anys. El govern espanyol

ho va vendre, més que com un èxit, com un reconeixement d'una realitat: alguns ho tenim molt més difícil que uns altres.

Per això, després van corregir-ho ràpidament i el govern espanyol va fer el Plan Nacional de Empleo i diu que a Brussel·les els han felicitat com el segon millor pla, després del francès. Hem de posar més accent en les mesures actives, o sigui, en comptes de posar únicament l'esforç de lluita contra l'atur donant uns diners als aturats perquè puguin sobreviure, perquè això no els garanteix trobar una feina. Això són les mesures passives. Hem de passar a una altra actitud, hem de donar prelació a les mesures actives, gastar-nos més diners per fer formació, per fer orientació, per fer escoles-taller... I això és la política que ha definit pels propers anys la Unió Europea i tots els països que hi figuren.

"La moderació salarial és una de les demostracions més evidents de solidaritat dels treballadors que tenen feina amb els que no en tenen. Qui té la sort de tenir feina, amb un increment salarial controlat, farà que es puguin crear més llocs de treball."

—*I les caixes, se sumaran al pacte per l'ocupació donant crèdits a les empreses?*

—Una cosa són les caixes a Catalunya i una altra les caixes a Espanya. Sé que el Ministeri de Treball ha invitat la confederació espanyola de caixes d'estalvi a generar també línies de crèdit per fomentar l'ocupació. No sé quina serà la resposta de les caixes d'estalvi en general d'Espanya. A Catalunya, nosaltres hem posat a la disposició de les empreses 27.500 milions de pessetes de l'Institut Català de Finances i 2.500 milions de l'Institut de Crèdit Agrari, i a veure si les caixes d'estalvi i/o la banca privada hi posen uns quants milers de milions més. Per tant, en tot cas la meua esperança és que ajudin i s'associïn al pacte per l'ocupació signat a Catalunya, que serà una forma indirecta també que el que es faci a Catalunya se sumará a tot el que es faci a tot Espanya.

—*Tampoc no s'ha demanat a les caixes que facin res de diferent del que ja fan... Potser només una mica més de dinamisme, no?*

—Exacte. A les caixes crec que no se'ls ha de demanar que assumeixin riscos fora dels que poden assumir aquestes institucions. Han d'assumir riscos raonables, no riscos desproporcionats o no recomanables.

—*En alguna ocasió s'ha comentat que si l'atur continua baixant a aquest ritme, d'aquí uns anys Catalunya aconseguirà un nivell europeu. Fins i tot Aznar va dir: "en tres anys el paro deixarà de ser un problema". No és una mica aventurat dir això?*

—Jo sóc menys, menys aventurat que l'Aznar. Perquè jo faig previsions més a curt termini i més moderades i, fins ara, es van complint. Vaig anunciar que l'atur baixaria a Catalunya per sota del 10% i, fins i tot, vam arribar a estar per sota del 9%. Ara estem a punt de baixar per sota del 8% i això més o menys ho

he anat anunciant. Si haig de fer algun pronòstic, crec que a finals d'agost haurem baixat per sota del 7,5%. Ara ell diu que en tres o quatre anys l'atur ja no serà problema. Crec que és agosarat.

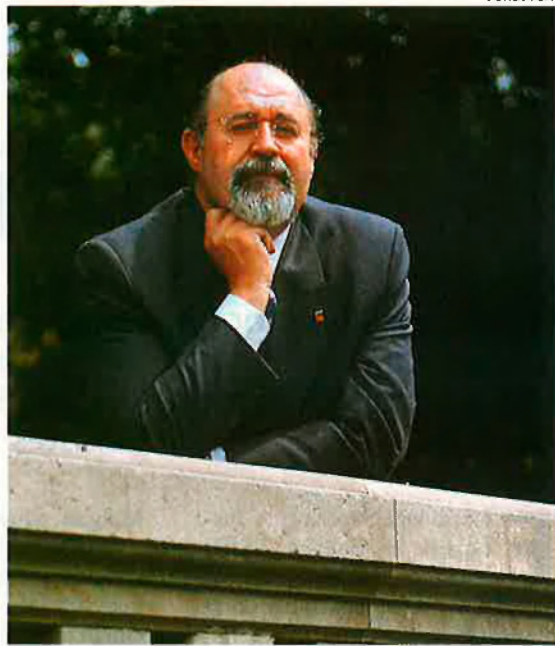
—Un altre tema que darrerament ha estat objecte de polèmica és el de les ETT, les empreses de treball temporal, per la diferència de sous entre els treballadors contractats per les ETT i les empreses contractants. Està prevista alguna mesura per resoldre-ho?

—S'ha firmat un conveni col·lectiu de les ETT, a Catalunya, que estableix, entre d'altres coses, unes millores en relació amb l'estatal, ja que inclou un compromís de les parts signants per iniciar converses per aconseguir que el sou del treballador col·locat per una ETT sigui el mateix que el de l'empresa a la qual va cedit. Per tant, crec que aquest punt deixarà de ser conflictiu. Les ETT no hauran de ser vistes com instruments d'explotació, perquè no serviran per cedir treballadors més barats, sinó per cobrir vacants temporals. Són empreses de treball temporal, no empreses de treball més barat.

—Amb el traspàs de les oficines de l'INEM, s'ha parlat de certa descoordinació entre aquestes oficines i les del Servei Català de Col·locació...

—Sí. Nosaltres vam heretar unes oficines, les de l'INEM, amb un sistema de treballar que no podíem interrompre, ja que l'únic que havia canviat era el titular, del govern espanyol passaven a la Generalitat. Però al mateix temps, érem titulars d'un servei, que havíem creat anteriorment a la cessió de l'INEM, el Servei Català de Col·locació, amb un funcionament molt eficient i amb sistema informàtic diferent del que heretàvem. Per tant, l'objectiu era integrar els dos sistemes sense perdre pistó en cap dels dos. El Servei Català de Col·locació oferta prop de 100.000 llocs de treball anuals. I la meua obligació amb els aturats de Catalunya és oferir-los també aquests llocs i no únicament les 20.000 ofertes de treball anuals tramitades per les oficines de l'INEM.

—Com a conseller, com justificaria als treballadors d'una empresa la contenció salarial, en un

JORDI FORTUNY

"Si haig de fer algun pronòstic, crec que a final d'agost la taxa d'atur haurà baixat per sota del 7,5%."

moment que els beneficis empresarials són de prop del 20%?

—La contenció salarial ens ve imposada, cada cop més, pel fet de no voler perdre pistonada ni llocs de treball. Estem en un món que és cada cop més global i la competència serà cada vegada més transparent. I dins d'aquesta competència hi entren els costos salarials. Al treballador li interessa conservar, i si pot millorar, la seva capacitat adquisitiva. Així, quan la inflació és molt menor, els preus pugen menys.

A part, la moderació salarial és una de les demostracions de solidaritat més evidents, no de boca solament sinó real, dels treballadors que tenen feina amb aquells que no en tenen. El treballador que té la sort de tenir feina, amb uns increments salarials controlats, farà que es puguin crear més llocs de treball per aquells que tenen la desgràcia de no tenir-ne.

Jordi Fortuny / Enric Rimbau

C O N C E N T R A C I Ó

dimarts 26 de maig, a les 11 del matí, davant del Palau de la Generalitat. València

- Per les modificacions pressupostàries adequades per assegurar l'aplicació, en el curs 1998/99, del decret que articula els Programes Formatius i estableix el currículum.
- Per garantir el dret a una Formació Bàsica amb Qualitat: des de l'alfabetització fins el Graduat de Secundària.
- Per la constitució del Conveni General Multilateral, la creació dels Plans i Consells Territorials així com la potenciació de la participació i de l'associacionisme.
- Pel desplegament de tots els Programes Formatius, la millora de les condicions i qualitat de la FPA i l'increment dels recursos fins arribar a l'1% del Producte Interior Brut.

mEsA dEIS AgEnT's SoCialS per la Formació de Persones Adultes del País Valencià

Recolzen:

PSPV-PSOE, EUPV, NE, BNV, Els Verds, Conf. de CC.OO-PV, STEPV-iv, CGT, UNIÓ de L'auradors, FETE-UGT, FOREM, COVA/CAVE, FEV-Escola Valenciana, FMRPs, Unió d'Escriptors PV, PLATAFORMA RURAL, ENTREPOBLES, PAU I SOLIDARITAT, INTERMÓN, VMC, CVX, PLATAFORMA UNITÀRIA PER L'ENSENYAMENT PÚBLIC.